

పశ్చాదు కుఱ్ఱే - ఑తుర్థ పుశ్చు

హరిఃఁమ్ || దేవఱసురఱతిదేవ-అసురఱః | సంయత్తఱతిసమ్-యత్తఱః | అస్మిన్
 తే | న | వీతి | అజయన్త | సః | ఏతఱః | ఇన్ద్రః | తనూః | అపశ్చత్ | తఱః | ఉపేతి | అధత్త |
 తఱః | వై | సః | తనువమ్ | ఇన్ద్రయమ్ | వీర్యమ్ | అత్కన్న్ | అధత్త | తతః | దేవఱః |
 అభవన్న్ | పరేతి | అసురఱః | యత్ | ఇన్ద్రతనూరితిన్ద్ర-తనూః | ఉపదధఱతీత్యుప-దధఱతి |
 తనువమ్ | ఏవ | తఱః | ఇన్ద్రయమ్ | వీర్యమ్ | యజమానః | అత్కన్న్ | ధత్తే | అథోఁతి |
 సేన్ద్రమితిస-ఇన్ద్రమ్ | ఏవ | అగ్నిమ్ | సతనుమితిస-తనుమ్ | చినుతే | భవతి | అత్కనఱః |
 వరేతి | అస్య | ట్రాత్యవ్యః || ౧ || భవతి | యజ్ఞః | దేవేభ్యః | అపేతి | అక్రామత్ | తమ్ | అపరుధ
 మిత్వ-రుధమ్ | న | అశక్తువన్న్ | తే | ఏతఱః | యజ్ఞతనూరితియజ్ఞ-తనూః | అపశ్చన్న్
 తఱః | ఉపేతి | అదధత్త | తఱః | వై | తే | యజ్ఞమ్ | అవేతి | అరున్దత్త | యత్ | యజ్ఞతనూరితి
 యజ్ఞ-తనూః | ఉపదధఱతీత్యుప-దధఱతి | యజ్ఞమ్ | ఏవ | తఱః | యజమానః | అవేతి |
 రున్దే | త్రయన్దిగ్ంశతమితిత్రయః-త్రిగ్ంశతమ్ | ఉపేతి | దధఱతి | త్రయన్దిగ్ంశదితి
 త్రయః-త్రిగ్ంశత్ | వై | దేవతఱః | దేవతఱః | ఏవ | అవేతి | రున్దే | అథోఁతి | సఱత్వ
 మితిస-అత్మానమ్ | ఏవ | అగ్నిమ్ | సతనుమితిస-తనుమ్ | చినుతే | సఱత్మేతిస-అత్మా
 అముష్మిన్న్ | లోకే || ౨ || భవతి | యః | ఏవమ్ | వేద | జ్యోతిష్మతిః | ఉపేతి | దధఱతి |
 జ్యోతిః | ఏవ | అస్మిన్న్ | దధఱతి | ఏతఱః | వై | అగ్నిః | చితః | జ్వలతి | తఱః | ఏవ |
 ఏనమ్ | సమితి | ఇన్దే | ఉభయః | అస్మై | లోకయః | జ్యోతిః | భవతి | నక్షత్రస్థకఱతిన్ద్ర
 ఇన్ద్రకఱః | ఉపేతి | దధఱతి | ఏతఱః | వై | దివః | జ్యోతిగ్ంషి | తఱః | ఏవ | అవేతి | రున్దే |

సుకృతాదితీసు-కృతామ్ | వై | ఏతాని | త్యోగీగంషి | యత్ | నక్షత్రాడి | తాని | ఏవ | అప్రోతి
 అథోఽతి | అనుకాశమిత్యను-కాశమ్ | ఏవ | ఏతాని || ౩ || త్యోగీగంషి | కురుతే | సువర్ణ
 స్వేతీసువ-గన్య | లోకన్య | అనుఖ్యాత్యాఇత్యను-ఖ్యాత్యై | యత్ | సగ్గీంస్పృష్టాఇతిసమ్-
 స్పృష్టాః | ఉపదధాతిత్వప-దధాత్ | వృష్ట్యై | లోకమ్ | అపీతి | దధాత్ | అపరమకః
 పర్వన్యః | స్వాత్ | అసగ్గీంస్పృష్టాఇత్యసమ్-స్పృష్టాః | ఉపేతి | దధాతి | వృష్ట్యై | ఏవ |
 లోకమ్ | కరోతి | వరమకః | పర్వన్యః | భవతి | పురస్తాత్ | అన్యా | ప్రతీచీ | ఉపేతి |
 దధాతి | ప్రకాత్ | అన్యా | ప్రాచీ | తస్మాత్ | ప్రాచీనాని | చ | ప్రతీచీనాని | చ | నక్షత్రాడి |
 ఏతి | వర్తన్తే || ౪ || భ్రాతృవ్యోలోకప్రవైతాన్యేకచత్వారిగంశచు || ౧ ||

ఋతవ్యాః | ఉపేతి | దధాతి | ఋతునామ్ | క్షప్త్యై | ద్వన్వమితిద్వమ్-ద్వమ్ |
 ఉపేతి | దధాతి | తస్మాత్ | ద్వన్వమితిద్వమ్-ద్వమ్ | ఋతవః | అధృతా | ఇవ | వై | ఏషా |
 యత్ | మధ్యమా | చితిః | అన్తరిక్షమ్ | ఇవ | వై | ఏషా | ద్వన్వమితిద్వమ్-ద్వమ్ | అన్యాసు |
 చితిషు | ఉపేతి | దధాతి | చతస్రః | మధ్యే | ధృత్యై | అన్తశ్చేషణమిత్యన్తః-శేషణమ్ | వై |
 ఏతాః | చితీనామ్ | యత్ | ఋతవ్యాః | యత్ | ఋతవ్యాః | ఉపదధాతిత్వప-దధాతి |
 చితీనామ్ | విధృత్యాఇతివి-ధృత్యై | అవకామ్ | అను | ఉపేతి | దధాతి | ఏషా | వై | అగ్నేః |
 యోనిః | సయోనిమితిస-యోనిమ్ || ౫ || ఏవ | అగ్నిమ్ | చినుతే | ఉవాచ | హ | విశ్వామిత్ర
 ఇతివిశ్వ-మిత్రః | అదత్ | ఇత్ | సః | బ్రహ్మణా | అన్నమ్ | యస్య | ఏతాః | ఉపధీయాన్తా
 ఇత్యుప-ధీయాన్తే | యః | ఉ | చ | ఏనాః | ఏవమ్ | వేదత్ | ఇతి | సంవర్ధురఇతిసమ్-
 పర్ధురః | వై | ఏతమ్ | ప్రతిష్ఠాయాఇతిప్రతి-స్థాయే | నుదతే | యః | అగ్నిమ్ | చిత్వా | న |
 ప్రతిఠిఘ్నతీఠిఘ్న-ఠిఘ్నతి | పఞ్చ | పూర్వాః | చితయః | భవన్తి | అథ | వస్తీమ్ | చితిమ్ |

ల్పము. ఇతః. వై. బ్రాతమః. సంపద్యుః. ఇతిసమ్-వపురః. ఋతుమి. ఏవ. సంపద్యుః
 ఇతిసమ్-వపురః. ప్రతిత. తిప్పతి. ఏతాః. వై. ॥౬॥ అధిపత్నిరిత్యధి-పత్నిః. నామి.
 ఇష్టతా. యస్య. ఏతాః. ఉపధియన్త్యుప-ధియన్తే. అధిపత్నిరిత్యధి-పత్నిః. ఏవ
 సంపానాసామి. భువతి. యమి. ద్విష్యాత్. తమి. ఉపదధదిత్యుప-రధత్. ధ్యాయేత్.
 ఏతాభ్యః. ఏవ. ఏనమ్. భేవతాభ్యః. ఏత. పుశ్చతి. తాత్. అర్తిమ్. ఏత. ఋచ్చతి.
 అగ్గియః. సువర్ణమితిసువ-గమ్. లోకమ్. యన్తః. యా. యజ్ఞస్య. నిష్కృతిరితిని-
 క్తితి. అనీత్. తామి. ఋషిభ్యః. ప్రతిత. ట్వాన్తి. తత్. హిరణ్యమ్.
 అధిపత్. యత్. హిరణ్యకల్పిరితిహిరణ్య-కల్పి. ప్రోక్షతిప్ర-ఉక్షతి. యజ్ఞస్య నిష్కృత్యా
 ఇతిని-శ్చిత్త్య. అధోఇతి. భేషజమ్. ఏవ. అస్మై. కరోతి. ॥౭॥ అధోఇతి. రూపేణ. ఏవ.
 ఏనమ్. సమితి. అర్థయతి. అధోఇతి. హిరణ్యకృతిషితిహిరణ్య-కృతిషా. ఏవ. సువర్ణ
 మితిసువ-గమ్. లోకమ్. ఏతి. సాహస్రవతేతిసాహస్ర-వతా. ప్రేతి. ఉక్షతి.
 సాహస్రః. ప్రణాపతిరితిప్రణా-పత్నిః. ప్రణాపతేరితిప్రణా-పతేః. ఆప్యై. ఇమా. మే. అగ్నే
 ఇష్టతా. భేషజమ్. సస్తు. ఇతి. ఆహ. భేషజా. ఏవ. ఏనా. కురుతే. తాః. ఏనమ్.
 తామదుఘాఇతికామ-దుఘాః. అముత్ర. అముష్మిన్న. లోక. ఉపేతి. తిప్పన్తే. ॥౮॥

॥ సయోనిమేతావైకరోత్యకాన్సుచత్వారిగంశచ్చ॥౯॥

రుద్రః. వై. ఏషః. యత్. అగ్నిః. సః. ఏతర్హి. జాతః. యర్హి. సర్వ.
 రితః. సః. యథా. వపుః. జాతః. స్తనమ్. ప్రేపుతీతిప్ర-తాపుతి. ఏవమ్. వై. ఏషః.
 ఏతర్హి. తాగధేయమితితాగ-ధేయమ్. ప్రేతి. తాపుతి. తస్మై. యత్. అహంతియా-
 హంతిమ్. స. జాహంయాత్. అధ్యయమ్. చ. యజమానమ్. చ. ధ్యాయేత్. కలదుభీయతి

శత-రుద్రీయమ్ | జుహోతి | భాగధీయేనేతిభాగ-ధీయేన | ఏవ | ఏనమ్ | శమయతి | స
 అర్చిమ్ | ఏతి | ఋచ్చతి | అర్చ్యుర్ము | న | యజమానః | యత్ | గ్రామ్యాణామ్ | ప్రకూనామ్ | ౧౧ |
 పయసా | జుహూయాత్ | గ్రామ్యాన్ | ప్రకూన్ | శుచా | అర్చయేత్ | యత్ | అరణ్యాణామ్ |
 అరణ్యాన్ | జర్జిలయవాగ్వేతిజర్జిల-యవాగ్వ | వా | జుహూయాత్ | గవీధుకయవాగ్వేతి
 గవీధుక-యవాగ్వ | వా | న | గ్రామ్యాన్ | ప్రకూన్ | హినస్తి | న | అరణ్యాన్ | అభోజతి |
 ఋతు | అవూః | అనాహుతిరిత్యనా-హుతిః | వై | జర్జిలాః | చ | గవీధుకాః | చ | జతి | అజర్జిరేతి
 త్యజ-క్షీరేణ | జుహోతి | అగ్నేయా | వై | ఏషా | యత్ | అజా | అహుత్యేత్యా-హుత్యా | ఏష
 జుహోతి | న | గ్రామ్యాన్ | ప్రకూన్ | హినస్తి | న | అరణ్యాన్ | అక్షీరసః | సువర్ణమితసువః-
 గమ్ | లోకమ్ | యస్తః || ౧౦ || అజాయామ్ | ఘర్మమ్ | ప్రేతి | అసిజ్జన్తి | సా | శోచన్తి |
 పర్ణమ్ | పరేతి | అజిహీత | సః | అర్యః | అభవత్ | తత్ | అర్యః | అర్చ్యమిత్యర్చ-త్వమ్ |
 అర్చ్యపర్ణేత్యర్చ-పర్ణేన | జుహోతి | సయోనిత్యాయేతిసయోని-త్యాయ | ఉదజ్జ | తిష్ఠన్తి |
 జుహోతి | ఏషా | వై | రుద్రస్య | దిక్ | స్వాయామ్ | ఏవ | దిశి | రుద్రమ్ | నిరవదయతజతి
 విః-అవదయతే | చరమాయామ్ | ఇస్థితాయామ్ | జుహోతి | అస్తతః | ఏవ | రుద్రమ్ |
 నిరవదయతజతినః-అవదయతే | శ్రేధావిభక్తమితీశ్రేధా-విభక్తమ్ | జుహోతి | త్రయః |
 ఇమే | లోకాః | ఇమాన్ | ఏవ | లోకాన్ | సమావద్వీర్యానితీసమావత్-వీర్యాన్ | కరోతి |
 ఇయతి | అగ్రే | జుహోతి || ౧౧ || అథ | ఇయతి | అథ | ఇయతి | త్రయః | ఇమే | లోకాః |
 ఏభ్యః | ఏవ | ఏనమ్ | లోకీభ్యః | శమయతి | తిస్రః | ఉత్తరాఇత్యుత్-తరాః | అహుతిరిత్యా-
 హుతిః | జుహోతి | పట్ | సమితి | పర్షస్తి | పట్ | వై | ఋతవః | ఋతుభిరిత్యు-భిః |
 ఏన | ఏనమ్ | శమయతి | యత్ | అనుపరిత్రామిత్కను-పరిత్రామిమ్ | జుహూయాత్ |

అన్వరవదారిణమిత్త్యన్వః-అపదారిణమ్ । రుద్రమ్ । కుర్వాత్ । అథోఽతి । ఖలు । అహః ।
 కస్యోమ్ । వా । అహ । దిశి । రుద్రః । కస్యోమ్ । వా । ఇతి । అనుపరిత్రామిత్త్యను-
 పరిత్రామమ్ । ఏవ । హైలాత్కస్యోమ్ । అపరివర్గమిత్త్యపరి-వర్గమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । శమయతి
 ॥౧౨॥ ఏతా । వై । దేవతా । సువర్ణాఽతిసుహ-గ్మా । యా । ఉత్తమాఽత్కాత్-శమా ।
 తా । యజమానమ్ । వాచయతి । తాభిః । ఏవ । ఏనమ్ । సువర్గమితిసుహ-గమ్ । లోకమ్
 గమయతి । యమ్ । ద్విష్యాత్ । తస్య । సజ్జారఽతిసమ్-చరే । పశూనామ్ । నీత । అస్మిన్
 యః । ప్రథమః । పశుః । అభితిష్ఠతీత్కభి-తిష్ఠతి । సః । అర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్చతి ॥౧౩॥

॥ పశూనాయనోఽగ్రేహైలాత్కపరివర్గమేవైనగంశమయతిత్రిగంశచ్చ ॥౩॥

అశ్వన్ । ఊర్ధమ్ । ఇతి । పరితి । సిజ్జాతి । మార్గయతి । ఏవ । ఏనమ్ । అథోఽతి ।
 తచ్చయతి । ఏవ । సః । ఏనమ్ । త్వప్తః । అక్షుధ్యన్మి । అశోచన్మి । అముష్మిన్మి । లోకే । ఉపేతి ।
 తిష్ఠతే । త్వప్యతి । ప్రజయేతిప్ర-జయా । పశుభిరితిపశు-భిః । యః । ఏవమ్ । వేద ।
 తామ్ । సః । ఇషమ్ । ఊర్ధమ్ । ధత్త । మరుతః । సగంరరాణాఽతిసమ్-రరాణాః । ఇతి ।
 అహ । అస్మమ్ । వై । ఊర్క । అస్మమ్ । మరుతః । అస్మమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్తే । అశ్వన్ ।
 తే । క్షుత్ । అముమ్ । శే । శుక్ ॥౧౪॥ ఋచ్చతు । యమ్ । ద్విష్టుః । ఇతి । అహ । యమ్ ।
 ఏవ । ద్వేష్టి । తమ్ । అస్య । క్షుధా । చ । శుచా । చ । అర్చయతి । త్రిః । పరిషిజ్జన్మితిపరి-
 సిజ్జన్మి । పరితి । ఏతి । త్రిపుదితిత్రి-పుత్ । వై । అగ్నిః । యావాన్ । ఏవ । అగ్నిః । తస్య ।
 శుచమ్ । శమయతి । త్రిః । పునః । పరితి । ఏతి । షట్ । నమితి । వద్వన్తే । షట్ । వై ।
 ఋతవా । ఋశుభిరిత్యశు-భిః । ఏవ । అస్య । శుచమ్ । శమయతి । అపామ్ । వై । ఏతత్ ।
 ఛష్పిమ్ । యత్ । వేతసః । అపామ్ ॥౧౫॥ శరః । అపకాః । వేతసశాఘాయేతివేతు-

శ్వాయా చ । అవకాభిః చ । వీతి కర్షతి । అపః వై । శానాః । శానాభిః । ఏవ । అస్య ।
 కుచమ్ । శమయతి । యః । వై । అగ్నిమ్ । చితమ్ । ప్రధమః । పశుః । అధిక్రామతీత్యధి-
 క్రామతి । ఈశ్వరః । వై । తమ్ । శుచా । ప్రదహతి । ప్ర-దహః । ముఙ్గాశేన । వీతి । కర్షతి ।
 ఏషః । వై । ప్రశూనామ్ । అనుపజీవనీయఇత్యనుప-జీవనీయః । న । వై । ఏషః । గ్రామ్యేషు ।
 పశుషు । హితః । న । అరణ్యేషు । తమ్ । ఏవ । శుచా । అర్చయతి । అష్టాభిః । వీతి । కర్షతి ।
 ॥౧౬॥ అష్టాక్షరేత్యష్టా-అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రః । అగ్నిః । యావాన్ । ఏవ । అగ్నిః ।
 తస్య । కుచమ్ । శమయతి । పావకవతీధిరితిపావక-వతీధిః । అన్నమ్ । వై । పావకః ।
 అన్నేన । ఏవ । అస్య । కుచమ్ । శమయతి । మృత్యుః । వై । ఏషః । యత్ । అగ్నిః ।
 బ్రహ్మణః । ఏతత్ । రూపమ్ । యత్ । కృష్టాజినమితికృష్ట-అజినమ్ । కార్ణిభిః । ఉపాసహా ।
 ఉపేతి । ముఞ్చతే । బ్రహ్మణా । ఏవ । మృత్యోః । అన్తః । ధత్తే । అన్తః । మృత్యోః । ధత్తే ।
 అన్తః । అన్నాద్ధారిత్యన్న-అద్యోత్ । ఇతి । అహః । అన్యామ్ । ఉపముఞ్చతఇత్యుప-
 ముఞ్చతే । అన్యామ్ । న । అన్తః ॥౧౭॥ ఏవ । మృత్యోః । ధత్తే । అవేతి । అన్నాద్ధమిత్త్యన్న-
 అద్యోమ్ । రున్తే । నమః । తే । హరసే । శోచిషే । ఇతి । అహ । నమస్కృత్యేతినమః-కృత్య । హి
 వనీయాగోసమ్ । ఉపచరన్తిత్యుప-చరన్తి । అన్యమ్ । తే । అస్మత్ । తపన్తు । హేతయః ।
 ఇతి । అహ । యమ్ । ఏవ । ద్వేష్టి । తమ్ । అస్య । శుచా । అర్చయతి । పావకః । అస్మభ్యమిత్త్యస్మ-
 భ్యమ్ । శివః । భవ । ఇతి । అహ । అన్నమ్ । వై । పావకః । అన్నమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్తే ।
 ద్వాభ్యామ్ । అధీతి । క్రామతి । ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై । అపస్యవతీభ్యామిత్త్యపస్య-
 వతీభ్యామ్ । శాన్త్యై ॥౧౮॥ శుగ్లేతసోఽపామష్టాభిర్వికర్షతినాన్తరేకాన్తుపఞ్చాశచ్చ ॥౪॥

కృష్టాజినస్య-సదే । వటి । ఇతి । వ్యాఘారయతీతివి-అఘారయతి । వజ్ఞ్యా ।

అహుత్యత్య-హుత్య | యజ్ఞముఖమితియజ్ఞ-ముఖమ్ | ఏతి | రభతే | అక్షయా | వ్యాహారయ
 తీతివి-అహారయతి | తస్మాత్ | అక్షయా | పశవః | అహ్లాని | ప్రేతి | హరన్తి | ప్రతిష్ఠిత్యాతి
 ప్రతి-స్థిత్యై | యత్ | వషట్కూర్యాదితివషట్-కూర్యాత్ | యాతయామేతియాత-యామా |
 అస్య | వషట్కూరణితివషట్-కూరః | స్యాత్ | యత్ | న | వషట్కూర్యాదితివషట్-కూర్యాత్ |
 రక్షగీంసి | యజ్ఞమ్ | హస్త్యుః | వట్ | ఇతి | అహ | పరోక్షమితిపరః-అక్షమ్ | ఏవ | వషట్
 కరోతి | న | అస్య | యాతయామేతియాత-యామా | వషట్కూరణితివషట్-కూరః | భవతి |
 న | యజ్ఞమ్ | రక్షగీంసి | ఘ్నున్తి | హుతారణితిహుత-అదః | వై | అన్యే | దేవాః | ౧౧౧ |
 అహుతారణితిహుత-అదః | అన్యే | తాన్ | అగ్నిదిదిత్యగ్ని-చిత్ | ఏవ | ఉభయాన్ |
 ప్రీణాతి | యే | దేవాః | దేవానామ్ | ఇతి | దధ్నా | మధుమిశ్రేణేతిమధు-మిశ్రేణ | అవేతి |
 ఉక్తి | హుతారణితిహుత-అదః | చ | ఏవ | దేవాన్ | అహుతారణితిహుత-అదః | చ |
 యజమానః | ప్రీణాతి | తే | యజమానమ్ | ప్రీణన్తి | దధ్నా | ఏవ | హుతారణితిహుత-
 అదః | ప్రీణాతి | మధుషా | అహుతారణితిహుత-అదః | గ్రామ్యమ్ | వై | ఏతత్ |
 అన్నమ్ | యత్ | దధి | అరణ్యమ్ | మధు | యత్ | దధ్నా | మధుమిశ్రేణేతిమధు-మిశ్రేణ |
 అవోక్తిత్యవ-ఉక్తి | ఉభయస్య | అవరుద్ధాణితివ-రుద్ధ్యై | గ్రుముష్టిన్ | అవేతి | ఉక్తి |
 ప్రాజాపత్యణితిప్రాజా-పత్యః || ౧౦ || వై | గ్రుముష్టిః | సయోనిత్యాయేతిసయోని-త్యాయ |
 ద్వాభ్యామ్ | ప్రతిష్ఠిత్యాతిప్రతి-స్థిత్యై | అనుపరిచారమిత్యను-పరిచారమ్ | అవేతి | ఉక్తి |
 అపరిపర్గమిత్యపరి-పర్గమ్ | ఏవ | ఏనాన్ | ప్రీణాతి | వీతి | వై | ఏషః | ప్రాణైరితిప్ర-
 అణైః | ప్రజయేతిప్ర-జయా | పశుభిరితిపశు-భిః | ఋద్యతే | యః | అగ్నిమ్ | చిన్యన్తి |
 అధికామతీత్యధి-క్రామతి | ప్రాణదాణితిప్రాణ-దాః | అపానదాణితిపాన-దాః | ఇతి |

అహా । ప్రాచీనానిత్ర-అనాన్ । ఏవ । అత్మన్ । ధత్తే । పర్వదాశీపర్వ-దా । పరివోదాశీ
 పరివః-దా । ఇతి । అహా । ప్రజేతీప్ర-జా । వై । వర్షః । పశవః । పరివః । ప్రజామిత్ర-
 జామ్ । ఏవ । పశున్ । అత్మన్ । ధత్తే । ఇష్టే । వృత్రమ్ । అహాన్ । తమ్ । వృత్రః ॥౨౦॥
 హతః । షోడశభిరితిషోడశ-భిః । భోగైః । అసినాత్ । సః । ఏతామ్ । అగ్నయే । అనీకవత్ర
 ఇత్యనీక-వత్రే । అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ । అపశ్యత్ । తామ్ । అజహోత్ । తస్య । అగ్నిః ।
 అనీకవానిత్యనీక-వాన్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ప్రీతః । షోడశభిరిషోడశ-
 ధా । వృత్రస్య । భోగాన్ । అవీతి । అదహత్ । వైశ్వకర్మణేనేతివైశ్వ-కర్మణేన । ప్రాప్యనః ।
 నిరితి । అముచ్యత । యత్ । అగ్నయే । అనీకవత్రఇత్యనీక-వత్రే । అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ ।
 జహాతి । అగ్నిః । ఏవ । అస్య । అనీకవానిత్యనీక-వాన్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-
 ధేయేన । ప్రీతః । ప్రాప్యానమ్ । అవీతి । దహతి । వైశ్వకర్మణేనేతివైశ్వ-కర్మణేన । ప్రాప్యనః ।
 నిరితి । ముచ్యతే । యమ్ । క్రామయేత । చిరమ్ । ప్రాప్యనః ॥౨౧॥ నిరితి । ముచ్యేత । ఇతి ।
 ఏకైకమిత్యేకమ్-ఏకమ్ । తస్య । జహూయాత్ । చిరమ్ । ఏవ । ప్రాప్యనః । నిరితి । ముచ్యతే ।
 యమ్ । క్రామయేత । తాజక్ । ప్రాప్యనః । నిరితి । ముచ్యేత । ఇతి । సర్వాణి । తస్య ।
 అనుద్రుత్యేత్యను-ద్రుత్య । జహూయాత్ । తాజక్ । ఏవ । ప్రాప్యనః । నిరితి । ముచ్యతే ।
 అథోఇతి । ఖలు । నానా । ఏవ । సూక్తాభ్యామితిసు-ఉక్తాభ్యామ్ । జహూతి । నానా ।
 ఏవ । సూక్తయోరితిసు-ఉక్తయోః । వీర్యమ్ । దధాతి । అథోఇతి । ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-
 స్థిత్యై ॥౨౩॥ దేవాః ప్రాజాపత్యోవృత్రశ్చిరమ్నాప్యనశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౩॥

ఉదితి । ఏనమ్ । ఉత్తరామిత్యుత్-తరామ్ । నయ । ఇతి । సమిధఇతినమ్-ఇవః ।
 ఏతి । దధాతి । యథా । జనమ్ । యతే । అవసమ్ । కరోతి । తాదృక్ । ఏవ । తత్ । తిషు ।

ఏతి. దధాతి. త్రివృదితి-వృత్. వై. అగ్ని. యావాన్. ఏవ. అగ్ని. తస్మి. త్కాదేయమితి
 తాగ-దేయమ్. కరోతి. జెదుమ్మరః. భవన్తి. ఊర్క. వై. ఉదుమ్మరః. ఊర్కమ్. ఏవ.
 అస్తై. అపీతి. దధాతి. ఉదితి. ఉ. త్వా. విశ్వే. దేవా. ఇతి. అహ. ప్రాణాంతిప్ర-
 తనా. వై. విశ్వే. దేవా. ప్రాణైరితిప్ర-అస్తై. ॥౨౪॥ ఏవ. ఏనమ్. ఉదితి. యచ్చతే.
 అగ్నే. భవన్తు. చిత్తిరితిచిత్తి-భిః. ఇతి. అహ. యస్మి. ఏవ. ఏనమ్. దిత్తాయ. ఉద్యచ్ఛ
 ఇత్యుక్-యచ్చతే. తేన. ఏవ. ఏనమ్. సమితి. అర్చయతి. పఞ్చ. దిశః. దైవీ. యజ్ఞమ్.
 అవన్తు. దేవీ. ఇతి. అహ. దిశః. హి. ఏష. అన్వీతి. ప్రచ్యవతంతిప్ర-చ్యవతే.
 అపీతి. అమతిమ్. దుర్మతిమితిదుః-మతిమ్. బాధమానా. ఇతి. అహ. రక్షసామ్.
 అపహత్యాఇత్యప-హత్యై. రాయః. పోషే. యజ్ఞపతిమితియజ్ఞ-పతిమ్. ఆభజన్తిరిత్యా-
 భజన్తిః. ఇతి. అహ. ప్రశవః. వై. రాయః. పోషే. ॥౨౫॥ ప్రశూన్. ఏవ. అవేతి. రున్ధే.
 ప్ష్యిరితిషట్-భిః. హరతిషట్. వై. ఋశవః. ఋశుభిరిత్యశు-భిః. ఏవ. ఏనమ్.
 హరతి. ద్వేషతి. పరిగృహ్యవతీఇతిపరిగృహ్య-వతీ. భవతః. రక్షసామ్. అపహత్యా
 ఇత్యప-హత్యై. సూర్యరశ్మిరితిసూర్య-రశ్మిః. హరికేశఇతిహరి-కేశః. పురస్తాత్. ఇతి.
 అహ. ప్రసూత్యాఇతిప్ర-సూత్యై. తతః. ప్రావకాః. ఆశిషిఇత్యా-శిషః. నః. జుషన్తామ్.
 ఇతి. అహ. అన్నమ్. వై. ప్రావకః. అన్నమ్. ఏవ. అవేతి. రున్ధే. దేవాసురాంతిదేవ-
 అసురాః. సంయత్యాఇతిసమ్-యత్యాః. ఆసన్నే. తే. దేవాః. ఏతత్. అప్రతిరథమిత్వప్రతి-
 రథమ్. అపశ్యన్. తేన. వై. తే. అప్రతి. ॥౨౬॥ అసురాన్. అజయన్. తత్. అప్రతిరథస్యేశ్య
 ప్రతి-రథస్య. అప్రతిరథత్వమిత్వప్రతిరథ-త్వమ్. యత్. అప్రతిరథమిత్వప్రతి-రథమ్.
 ద్వితియః. హిరాతా. అన్వాహేత్యను-అహ. అప్రతి. ఏవ. తేన. యజమాను. త్రాశ్యవాన్.

జయతి | అధోఽతి | అసభిజితమిత్యసభి-జితమ్ | ఏవ | అభీతి | జయతి | దశర్మమితీరశ-
 యుచమ్ | భవతి | దశాక్షరేతిదశ-అక్షరా | ఏరాడితీవి-రాట్ | ఏరాతీతీవి-రాజా | ఇమా |
 లోకా | విద్యుతావితివి-ధృతౌ | అనయోః | లోకయోః | విద్యుత్యాఇతివి-ధృత్యై | అధోఽతి |
 దశాక్షరేతిదశ-అక్షరా | ఏరాడితీవి-రాట్ | అస్మిమ్ | ఏరాడితీవి-రాట్ | ఏరాతీతీవి-రాజా
 ఏవ | అన్నాద్యైత్యన్న-అద్యే | ప్రతీతి | తిష్ఠతి | అసత్ | ఇవ | వై | అస్తరిక్షమ్ | అస్తరిక్షమ్
 ఇవ | అగ్నిద్రమిత్యాగ్ని-ఇద్రమ్ | అగ్నిద్రైత్యాగ్ని-ఇద్రే || ౨౭ || అశ్మాసమ్ | నీతి | ద్రధాతి
 సత్యాయేతిసత్-త్యాయ | ద్యాభ్యామ్ | ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై | ఏమాసైతివి-మాసః
 ఏషః | దివః | మధ్యే | అస్తే | ఇతి | అహ | ఏతి | ఏవ | ఏతయా | మిమీతే | మధ్యే | దివః |
 నిహితైతిని-హితః | పృక్షిః | అశ్మా | ఇతి | అహ | అస్మిమ్ | వై | పృక్షీ | అస్మిమ్ | ఏవ |
 అవేతి | రున్తే | చక్రస్ఫులిరితిచక్రస్ఫ-భిః | ఏతి | పుచ్చాత్ | ఏతి | చత్వారి | ఛన్దాగేంసి |
 ఛన్దోభిరితిఛన్దః-భిః | ఏవ | ఇన్ద్రమ్ | విశ్వాః | అవీవృధన్న్ | ఇతి | అహ | వృద్ధిమ్ | ఏవ |
 ఉపావర్తతైత్యుప-అవర్తతే | వాజానామ్ | సతృతిమితిసత్-పతిమ్ | పతిమ్ || ౨౮ || ఇతి |
 అహ | అస్మిమ్ | వై | వాజః | అస్మిమ్ | ఏవ | అవేతి | రున్తే | సుమ్నూహారితిసుమ్నూ-హూః |
 యజ్ఞః | దేవాన్ | ఏతి | చ | వక్షత్ | ఇతి | అహ | ప్రజేతిప్ర-జా | వై | ప్రశవః | సుమ్నూమ్ |
 ప్రజామితిప్ర-జామ్ | ఏవ | ప్రశూన్ | అత్మన్ | ధత్తే | యక్షత్ | అగ్నిః | దేవః | దేవాన్ | ఏతి |
 చ | వక్షత్ | ఇతి | అహ | స్వగాకృత్యాఇతిస్వగా-కృత్యై | వాజస్య | మా | ప్రసవేనేతిప్ర-
 సవేస | ఉద్గాభేదేత్యుత్-గ్రాభేద | ఉదితి | అగ్రభీత్ | ఇతి | అహ | అసౌ | వై | అదిత్యః |
 ఉద్యన్తిత్యుత్-యన్న్ | ఉద్గాభైత్యుత్-గ్రాభః | ఏషః | నిమ్రోచన్నితీని-మ్రోచన్న్ | నిగ్రాభ
 ఇతిని-గ్రాభః | బ్రహ్మణా | ఏవ | అత్మాసమ్ | ఉద్భవ్యతీత్యుత్-గృహ్యతీ | బ్రహ్మణా |

తాత్పర్యమ్ । దీర్ఘ । గృహ్యతి ॥ ౨౯ ॥ ప్రాజ్ఞానోచోఽప్రత్యాగ్నిదేవతీమేషదకచ ॥ ౩౦ ॥
 ప్రాదీమ్ । అన్విత । ప్రదికమితప్ర-దికమ్ । ప్రేతి । ఇహి । ఏద్యాన్ । ఇతి । అహా ।
 దేవలోకమితదేవ-లోకమ్ । ఏవ । ఏతయా । ఉపాపర్తకత్యవ-అవర్తతే । క్రమధ్యమ్ ।
 అగ్నిసా । నాకీమ్ । ఇతి । అహా । ఇమాన్ । ఏవ । ఏతయా । లోకాన్ । క్రమతే । పృథివ్యా ।
 అహమ్ । ఉదితి । అన్వరీక్షమ్ । ఏతి । అరుహామ్ । ఇతి । అహా । ఇమాన్ । ఏవ । ఏతయా ।
 లోకాన్ । సుమలోపాతీతీసమ్-అలోపాతి । సుమ । యన్తః । స । అపేతి । ఈర్ష్యన్తే । ఇతి । అహా ।
 సువర్గమితీసుమా-గమ్ । ఏవ । ఏతయా । లోకమ్ । ఏతి । అగ్నే । ప్రేతి । ఇహి ॥ ౩౦ ॥
 ప్రథమా । దేవయతామితదేవ-యతామ్ । ఇతి । అహా । ఉభయేషు । ఏవ । ఏతయా ।
 దేవమనుష్యేష్యితీదేవ-మనుష్యేషు । చక్షుః । దధాతి । పఞ్చభిరితిపఞ్చ-భిః । అరితి ।
 క్రామతి । పాక్ష్య । యజ్ఞః । యావాన్ । ఏవ । యజ్ఞః । తేన । సహ । సువర్గమితీసుమా-
 గమ్ । లోకమ్ । ఏతి । నక్తోషాసా । ఇతి । పురోసువాక్యామితీపురః-అనువాక్యామ్ । అన్వితీ
 అహా । ప్రత్యే । అగ్నే । సహస్రాక్షేతీసహస్ర-అక్ష । ఇతి । అహా । సాహస్రః । ప్రజాపతిరితి
 ప్రజా-పతిః । ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః । అప్యై । తస్మై । తే । విధేమ । వాజాయ । స్వాహా ।
 ఇతి । అహా । అన్నమ్ । వై । వాజః । అన్నమ్ । ఏవ । అవేతి ॥ ౩౧ ॥ రున్తే । దధ్నుః । పూర్ణామ్ ।
 జిదుమ్పూరీమ్ । స్వయమాతృణ్డాయామితీస్వయమ్-అతృణ్డాయామ్ । జుహోతి । ఉర్క । వై
 రధి । ఉర్క । ఉదుమ్పూరః । అసౌ । స్వయమాతృణ్డేతీస్వయమ్-అతృణ్డా । అముష్యేమ్ ।
 ఏవ । ఉర్కమ్ । దధాతి । తస్మాత్ । అముతః । అర్వాచీమ్ । ఉర్కమ్ । ఉపేతి । తీవాము । త్రిస్పతి
 రితిత్రిస్ప-భిః । సాదయతి । త్రివృదితిత్రి-వృత్ । వై । అగ్నిః । యావాన్ । ఏవ । అగ్నిః ।
 తమ్ । ప్రతిష్ఠామితీప్రతి-స్థామ్ । గమయతి । ప్రేర్థతిప్ర-ఇర్థః । అగ్నే । దీదిహి । పుణః ।

సః । ఇతి । జిదుమ్పూరిమ్ । ఏతి । దధాతి । ఏషా । వై । సూర్యీ । కర్ణకావతీతికర్ణక-వతీ ।
 ఏతయా । వా । స్తు ॥ ౩౨ ॥ వై । దేవా । అసురాణామ్ । శతశత్రుహనితీశత-శత్రుహన్ । తృగ్ంహన్తి
 యత్ । ఏతయా । సమిధమితిసమ్-ఇధమ్ । అదధాతీత్యా-దధాతి । వక్రమ్ । ఏవ । ఏతత్ ।
 శత్రుహ్నిమితిశత-హ్నిమ్ । యజమానః । బ్రాతృవ్యాయ । ప్రేతి । పారతి । స్తుత్యై । అభమ్బుట్యర్
 మిశ్యచమ్బుట్-కారమ్ । విధేమ । తే । పరమే । జన్మన్తే । అగ్నే । ఇతి । వైకబ్యతీమ్ । ఏతి ।
 దధాతి । ఛా । ఏవ । అవేతి । రున్తే । తామ్ । సవితుః । పరేణ్యస్య । చిత్రామ్ । ఇతి । శమీమయా
 మితిశమీ-మయామ్ । శాన్త్యై । అగ్నిః । వా । వా । వై । అగ్నిచితమిత్యగ్ని-చితమ్ । దుహే
 అగ్నిచిదిత్యగ్ని-చిత్ । వా । అగ్నిమ్ । దుహే । తామ్ ॥ ౩౩ ॥ సవితుః । పరేణ్యస్య । చిత్రామ్
 ఇతి । ఆహ । ఏషః । వై । అగ్నేః । దోహః । తమ్ । అస్య । కణ్వః । ఏవ । శ్రాయసః । అవేత్ ।
 తేన । వా । స్తు । ఏనమ్ । సః । దుహే । యత్ । ఏతయా । సమిధమితిసమ్-ఇధమ్ । అదధా
 తీత్యా-దధాతి । అగ్నిచిదిత్యగ్ని-చిత్ । ఏవ । తత్ । అగ్నిమ్ । దుహే । సప్త । తే । అగ్నే ।
 సమిధఇతిసమ్-ఇధః । సప్త । జివ్యః । ఇతి । ఆహ । సప్త । ఏవ । అస్య । సాప్తాని । ప్రీజాతి ।
 పూర్ణయా । జుహోతి । పూర్ణః । ఇవ । హి । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । ప్రజాపతేరితిప్రజా-
 పతేః ॥ ౩౪ ॥ ఆప్త్యై । న్యూనయేతిని-ఊనయా । జుహోతి । న్యూనాదితిని-ఊనాత్ । హి ।
 ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । అస్యజత । ప్రజానామితిప్ర-జానామ్ । సృష్ట్యై
 అగ్నిః । దేవేభ్యః । నిలాయత । సః । దిశః । అను । ప్రేతి । అవిశత్ । జుహ్వత్ । మనసా ।
 దిశః । ధ్యాయేత్ । దిగ్మ్యుఇతిదిక్-భ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । అవేతి । రున్తే । దధా । పురస్తాత్ ।
 జుహోతి । అజ్యేన । ఉపరిష్ఠాత్ । తేజః । చ । ఏవ । అస్మై । ఇన్ద్రియమ్ । చ । సమీచీఇతి ।
 దధాతి । ద్వాదశకపాలఇతిద్వాదశ-కపాలః । వైశ్వానరః । భవతి । ద్వాదశ । మాసాః ।

సంవర్ధరఱతీసమ్-వర్ధరః । సంవర్ధరఱతీసమ్-వర్ధరః । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సోజ్జాదితీ
 స-అక్షాత్ ॥౩౫॥ ఏవ । వైశ్వానరమ్ । అవేతి । రున్తే । యత్ । ప్రయాజానూయాజానితీ
 ప్రయాజ-అనూయాజాన్ । కుర్యాత్ । వికస్తిరితివి-కస్తి సా । యజ్జస్య । దర్విహోమమితి
 దర్వి-హోమమ్ । కరోతి । యజ్జస్య । ప్రతిష్ఠిత్యాఱతిప్రతి-స్థిత్యై । రాప్తమ్ । వై । వైశ్వానరః ।
 విత్ । మరుతః । వైశ్వానరమ్ । హుత్వా । మారుతాన్ । జుహోతి । రాప్త్యై । ఏవ । విశమ్ ।
 అన్వితీ । ఇద్ధాతి । ఉన్వైః । వైశ్వానరస్య । ఏతి । శ్రావయతి । ఉపాగ్ంశ్చిత్తుప-అగ్ంశు ।
 మారుతాన్ । జుహోతి । తస్మాత్ । రాప్తమ్ । విశమ్ । అతీతి । వదతి । మారుతాః । భవన్తి ।
 మరుతః । వై । దేవాసామ్ । విశః । దేవవిశేనీదేవ-విశేన । ఏవ । అస్మై । మనుష్యవిశమితి
 మనుష్య-విశమ్ । అవేతి । రున్తే । సప్త । భవన్తి । సప్తగణాఱతీసప్త-గణాః । వై । మరుతః ।
 గణకఱతిగణ-కః । ఏవ । విశమ్ । అవేతి । రున్తే । గణేన । గణమ్ । అనుద్రుత్యేత్యను-
 ద్రుత్యై । జుహోతి । విశమ్ । ఏవ । అస్మై । అనువర్తానమిత్యను-వర్తానమ్ । కరోతి ॥౩౬॥

అగ్నేప్రేహ్యవస్సుదు హేతామ్రుజాపతేస్తాక్షాన్మనుష్యవిశమేకవిగ్ంశతిశ్చ ॥౩౬॥

వసోః । ధారామ్ । జుహోతి । వసోః । మే । ధారా । అసత్ । ఇతి । వై । ఏషా ।
 హూయతే । ఘృతస్య । వై । ఏనమ్ । ఏషా । ధారా । అముష్మిన్న్ । లోకే । పిన్వమానా ।
 ఉపేతి । తిష్ఠతే । ఆజ్యేన । జుహోతి । తేజః । వై । ఆజ్యమ్ । తేజః । వసోః । ధారా । తేజసా ।
 ఏవ । అస్మై । తేజః । అవేతి । రున్తే । అథోఱతి । కామూః । వై । వసోః । ధారా । కామాన్ । ఏవ ।
 అవేతి । రున్తే । యమ్ । కామయేత । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । అస్య । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్
 వీతి ॥౩౭॥ ఛిన్త్యామ్ । ఇతి । విగ్రాహమితివి-గ్రాహమ్ । తస్య । జుహుయాత్ । ప్రాణానితీ
 ప్ర-అనాన్ । ఏవ । అస్య । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । వీతి । ఛిన్తీ । యమ్ । కామయేత ।

ప్రాణానితీప్ర-అనాన్ | అస్య | అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ | సమితి | తస్మాత్ప్రాణీ ఇతి |
 సంతతామితిసమ్-తతామ్ | తస్య | జహూయాత్ | ప్రాణానితీప్ర-అనాన్ ఏవ | అస్య |
 అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ | సమితి | తవోతి | ద్వారక | ద్వారకాని | జహోతి | ద్వారక |
 మాసాః | సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః | సంవత్సరేణీతిసమ్-వత్సరేణ | ఏవ | అస్మి |
 అన్నమ్ | అవేతి | రున్తే | అన్నమ్ | చ | మే | అక్షుత్ | చ | మే | ఇతి | ఆహ | ఏతత్ | వై || ౩౯ ||
 అన్నస్య | రూపమ్ | రూపేణ | ఏవ | అన్నమ్ | అవేతి | రున్తే | అగ్ని | చ | మే | ఆహ | ర |
 మే | ఇతి | ఆహ | ఏహ | వై | అన్నస్య | యోనిః | సయోనీతిస-యోని | ఏవ | అన్నమ్ | అవేతి |
 రున్తే | అర్థేన్యాడీత్యర్థ-ఇన్యాడి | జహోతి | దేవతాః | ఏవ | అవేతి | రున్తే | యత్ | సోహాహి |
 అర్థమ్ | ఇప్తః | ప్రతీతి | తస్మాత్ | ఇప్తః | దేవతానామ్ | భూయిష్టాత్కమాతిభూయిష్ట |
 భాత్-తమః | ఇప్తమ్ | ఉత్తరమిత్యత్-తరమ్ | ఆహ | ఇప్తయమ్ | ఏవ | అస్మిన్ |
 ఉపరిష్టాత్ | దధాతి | యజ్ఞాయుధానీతియజ్ఞ-అయుధాని | జహోతి | యజ్ఞః || ౪౦ || వై |
 యజ్ఞాయుధానీతియజ్ఞ-అయుధాని | యజ్ఞమ్ | ఏవ | అవేతి | రున్తే | అథోఇతి | ఏతత్ |
 వై | యజ్ఞస్య | రూపమ్ | రూపేణ | ఏవ | యజ్ఞమ్ | అవేతి | రున్తే | అపర్వరవత్కవ-ర్వరః |
 చ | మే | స్వగ్రాకారఇతిస్వగా-కారః | చ | మే | ఇతి | ఆహ | స్వగ్రాకృత్యాతిస్వగా-కృత్యై |
 అగ్నిః | చ | మే | ఘర్మ | చ | మే | ఇతి | ఆహ | ఏతత్ | వై | బ్రహ్మవర్చసస్యేతిబ్రహ్మ-వర్చసస్య |
 రూపమ్ | రూపేణ | ఏవ | బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ | అవేతి | రున్తే | యత్ |
 చ | మే | సామ | చ | మే | ఇతి | ఆహ || ౪౦ || ఏతత్ | వై | ధన్వసామ్ | రూపమ్ | రూపేణ |
 ఏవ | ధన్వగోని | అవేతి | రున్తే | గర్భాః | చ | మే | వధ్యా | చ | మే | ఇతి | ఆహ | ఏతత్ |
 వై | పశూనామ్ | రూపమ్ | రూపేణ | ఏవ | పశూన్ | అవేతి | రున్తే | తస్మాత్ | జహోతి |

అక్షరములు . క్షేపణ . యుగ్మరయమునందు యుగ్మక-అయ్యుతి . అక్షరములు . విభిన్నస్వరమునకు
 మిథున-త్వయము . ఉత్తరాపథి అక్షరముల-పథి . భువనము . అభిసంకల్పమునకు-అక్షరములు . ఏతి .
 చ . మే . తిస్ర . య . మే . ఇతి . అక్షరములు . దేవర్యసమితి-భువనము . వై . ఏతి . య .
 తిస్ర . య . ॥ ౪౦ ॥ మునుష్యుర్యసమితి-మునుష్య-భువనము . దేశము . య . అక్షరములు . దేవర్యస
 మితి-భువనము . య . ఏవ . మునుష్యుర్యసమితి-మునుష్య-భువనము . య . అవేతి . యున్మే .
 ఏతి . త్రయస్రిగంకతయ-త్రిగంకతయ . అక్షరములు . త్రయస్రిగంకతయ-
 త్రిగంకతయ . వై . దేవతా . దేవతా . ఏవ . అవేతి . యున్మే . ఏతి . అక్షరములు . త్రయస్రిగంకతయ-
 చత్వారిగంకతయ . అక్షరములు . అక్షరములు . త్రయస్రిగంకతయ-చత్వారిగంకతయ-అక్షరములు . అక్షరములు .
 అక్షరములు . చక్షు . అక్షరములు . ఏవ . అక్షరములు . అక్షరములు . అవేతి . యున్మే . వాణ . య . ప్రసవతి-
 సవ . య . ఇతి . ద్వాపకము . అక్షరములు . ద్వాపక . మాసా . సంవత్సరమునకు-చక్షు .
 సంవత్సరమునకు-చక్షు . ఏవ . ప్రతి . తిస్ర . ॥ ౪౧ ॥ విదైయజ్ఞస్వామి-చక్షు-అక్షరములు
 తిస్ర-అక్షరములు-చక్షు . ॥ ౪౧ ॥

అక్షరములు . దేవేభ్య-అవేతి . అక్షరములు . భాగ-దేయమితి-భాగ-దేయము-అక్షరములు
 తయ . దేవా . అక్షరములు . అవేతి . స . ఏతి . పర్వము . వావ్యము . స . చ . ఇతి .
 స . అక్షరములు . వరము . వ్యజై . మహ్యము . ఏవ . వాజప్రసవీయమితి-వాజ-ప్రసవీయము .
 జుహవన్మ . ఇతి . తస్మాత్ . అక్షరములు . వాజప్రసవీయమితి-వాజ-ప్రసవీయము . అక్షరములు .
 యత్ . వాజప్రసవీయమితి-వాజ-ప్రసవీయము . అక్షరములు . అక్షరములు . ఏవ . తత్ . భాగ-
 నేతి-భాగ-దేయము . సమితి . అక్షరములు . అక్షరములు . అక్షరములు . అక్షరములు . ఏవ . అక్షరములు .
 స . చక్షు . అక్షరములు . చక్షు-భి . అక్షరములు . స . గ్రామ్య . ఉపదయ . స . ॥ ౪౨ ॥

జాచోతి | న | పి | ఏతేషామ్ | అన్యథా | అహంతిరిత్యా-హంతిః | అవకల్పత ఇత్యవ-కల్పతే
 ॥౪౬॥ ఉపధయస్సుప్తాభిదిశోఽన్యథాద్యేచ॥౯॥

సువర్ణాయేతిసువః-గాయ | వై | లోకాయ | దేవరథఇతిదేవ-రథః | యుజ్యతే |
 యత్రాకూతాయేతియత్ర-అకూతాయ | మనుష్యరథఇతిమనుష్య-రథః | ఏషః | ఖలు |
 వై | దేవరథఇతిదేవ-రథః | యత్ | అగ్నిః | అగ్నిమ్ | యుసజ్య | శవసా | ఘృతేన | ఇతి |
 అహ | యునక్తి | ఏవ | ఏనమ్ | నః | ఏనమ్ | యుక్తః | సువర్ణమితిసువః-గమ్ | లోకమ్ |
 అభీతి | వహతి | యత్ | సర్వాభిః | ప్రబుభిరితిప్రబు-భిః | యుజ్ఞాత్ | యుక్తః | అన్య |
 అగ్నిః | ప్రమ్యతఇతిప్ర-మ్యతః | స్యాత్ | అప్రతిష్ఠితాఇత్యప్రతి-స్థితాః | అహతయఇత్యా-
 హతయః | స్యుః | అప్రతిష్ఠితాఇత్యప్రతి-స్థితాః | స్తోమాః | అప్రతిష్ఠితానీత్యప్రతి-స్థితాని
 ఉక్తాని | తిస్సుభిరితితిస్సు-భిః | ప్రాతస్సువనఇతిప్రాతః-సవనే | అభీతి | మృశతి | త్రివృదితి
 త్రి-వృత్ ॥౪౭॥ వై | అగ్నిః | యావాన్ | ఏవ | అగ్నిః | తమ్ | యుసక్తి | యథా | అసని |
 యుక్తే | ఆధీయతఇత్యా-ధీయతే | ఏవమ్ | ఏవ | తత్ | ప్రతీతి | అహతయఇత్యా-
 హతయః | తిష్ఠన్తి | ప్రతీతి | స్తోమాః | ప్రతీతి | ఉక్తాని | యజ్ఞాయజ్ఞియస్య | స్తోత్రే | ద్వాభ్యామ్
 అభీతి | మృశతి | ఏతావాన్ | వై | యజ్ఞః | యావాన్ | అగ్నిష్టోమఇత్యగ్ని-స్తోమః | భూమా
 తు | వై | అన్య | అతః | ఉర్ధ్వః | క్రియతే | యావాన్ | ఏవ | యజ్ఞః | తమ్ | అన్తః |
 అన్వారోహతీత్యను-ఆరోహతి | ద్వాభ్యామ్ | ప్రతిష్ఠితాఇతిప్రతి-స్థిత్యై | ఏకయా | అప్రస్తుత
 మిత్యప్-స్తుతమ్ | భవతి | అథ ॥౪౮॥ అభీతి | మృశతి | ఉపేతి | ఏనమ్ | ఉత్తరఇయ్యత్-
 తరః | యజ్ఞః | నమతి | అథోఇతి | సన్తత్యాఇతినమ్-తత్యై | ప్రేతి | వై | ఏషః | అస్మాత్ |
 లోకాత్ | దృవతే | యః | అగ్నిమ్ | చిస్తుతే | న | వై | ఏతస్య | అనిష్ఠతే | అహంతిరిత్యా-

హుతిః । అవేతి । కల్పతే । యమ్ । వై । ఏషః । అనిష్టతే । అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ ।
 జహోతి । ప్రవతి । వై । సా । తామ్ । ప్రవన్తిమ్ । యజ్ఞః । అను । పరేతి । భవతి । యజ్ఞమ్ ।
 యజమానః । యత్ । పునశ్చితిమితిపునః-చితిమ్ । చిస్తుతే । అహుతినామిత్యా-హుతీనామ్ ।
 ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై । ప్రతీతి । అహుతయజ్ఞా-హుతయః । తిష్ఠన్తి ॥౧౬౧॥ న ।
 యజ్ఞః పునరాభవతీతిపరా-భవతి । న । యజమానః । అప్యి । తపేతి । ధర్మాతి । అప్యిధే
 త్యస్తా-అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రీణ । ఏవ । ఏనమ్ । చన్యసా । చిస్తుతే । యత్ । ఏతాదశ ।
 త్రెపుణేన । యత్ । ద్వాదశ । జాగతేన । చన్యోర్చిరితిచన్య-చిః । ఏవ । ఏనమ్ । చిస్తుతే ।
 నషాత్యః । వై । నామ్ । ఏషః । అగ్నిః । యత్ । పునశ్చితిమితిపునః-చితిః । యః । ఏవమ్ ।
 చిర్వాన్ । పునశ్చితిమితిపునః-చితిమ్ । చిస్తుతే । ఏతి । తృతీయోత్ । పురుషోత్ । అస్మిమ్ ।
 అత్తి । యథా । వై । పునరాధేయజితిపునః-అధేయః । ఏవమ్ । పునశ్చితిమితిపునః-చితిః ।
 యః । అగ్నాధేయనేత్యగ్ని-అధేయేన । న ॥౧౭౦॥ ఋధ్వోతి । సః । పునరాధేయమితిపునః-
 అధేయమ్ । ఏతి । ధత్తే । యః । అగ్నిమ్ । చిత్వా । న । ఋధ్వోతి । సః । పునశ్చితిమితిపునః-
 చితిమ్ । చిస్తుతే । యత్ । పునశ్చితిమితిపునః-చితిమ్ । చిస్తుతే । ఋద్వ్యై । అధోఇతి ।
 ఖలు । ఆహుః । న । చేతవ్యా । ఇతి । రుద్రః । వై । ఏషః । యత్ । అగ్నిః । యథా । వ్యాఘ్రమ్ ।
 సుప్తమ్ । బోధయతి । తాదృక్ । ఏవ । తత్ । అధోఇతి । ఖలు । ఆహుః । చేతవ్యా । ఇతి ।
 యథా । వసీయాగ్ంసమ్ । భాగధేయనేతిభాగ-ధేయేన । బోధయతి । తాదృక్ । ఏవ । తత్ ।
 మనుః । అగ్నిమ్ । అచిస్తుత । తేన । న । అర్హోత్ । సః । ఏతామ్ । పునశ్చితిమితిపునః-
 చితిమ్ । అపశ్యత్ । తామ్ । అచిస్తుత । తయా । వై । సః । అర్హోత్ । యత్ । పునశ్చితిమితి
 పునః-చితిమ్ । చిస్తుతే । ఋద్వ్యై ॥౧౭౧॥

|| త్రివ్యవధతిష్ఠస్త్వగ్నాదేయేననాచీనుశస్త్రదేశవ || ౧౦౦ ||

ధన్వశ్చిత్రమితీపఘ-చితీమ్ | చిన్విత | పశుకామఐతిపశు-కామః | పశుః | వై |
 చన్దాగోని | పశుమానితీపశు-మాన్ | ఏవ | భవతి | శ్వేనచిత్రమితీశ్వన-చితీమ్ | చిన్విత |
 సువర్ణకామఐతిసువర్ణ-కామః | శ్వేనః | వై | వయసామ్ | పతిష్ఠ | శ్వేనః | ఏవ | భూత్వా |
 సువర్ణమితీసుమా-గమ్ | లోకమ్ | పతతి | క్షుద్ధచిత్రమితీకబ్ధ-చితీమ్ | చిన్విత | యః |
 కామయేత | శీర్షవ్యానితీశీర్షవ్య-వాన్ | అముష్కిన్ | లోకే | స్థాస్తి | ఇతి | శీర్షవ్యానితీ
 శీర్షవ్య-వాన్ | ఏవ | అముష్కిన్ | లోకే | భవతి | అలఙ్చచిత్రమితీకలఙ్చ-చితీమ్ | చిన్విత |
 చతుస్పిత్రమితీచతు-సీతమ్ | ప్రతిష్ఠాకామఐతిప్రతిష్ఠా-కామః | చతస్రః | దిశః | దిక్షు |
 ఏవ | ప్రతీతి | తిష్ఠతి | ప్రఉగచిత్రమితీప్రఉగ-చితీమ్ | చిన్విత | బ్రాత్యవ్యానితిబ్రాత్యవ్య-
 వాన్ | ప్రేతి || ౧౦౧ || ఏవ | బ్రాత్యవ్యాన్ | సుదతే | ఉభయతఃప్రఉగమితీకభయతః-
 ప్రఉగమ్ | చిన్విత | యః | కామయేత | ప్రేతి | జాతాన్ | బ్రాత్యవ్యాన్ | సుదేయ | ప్రతీతి |
 జనిష్యమాణాన్ | ఇతి | ప్రేతి | ఏవ | జాతాన్ | బ్రాత్యవ్యాన్ | సుదతే | ప్రతీతి | జనిష్యమాణాన్
 రధచక్రచిత్రమితీరధచక్ర-చితీమ్ | చిన్విత | బ్రాత్యవ్యానితిబ్రాత్యవ్య-వాన్ | వజ్రః | వై |
 రథః | వజ్రమ్ | ఏవ | బ్రాత్యవ్యేభ్యః | ప్రేతి | హరతి | ద్రోణచిత్రమితీద్రోణ-చితీమ్ |
 చిన్విత | అన్నకామఐత్యన్న-కామః | ద్రోణే | వై | అన్నమ్ | త్రియతే | సయోనీతిస-యోని |
 ఏవ | అన్నమ్ | అవేతి | రున్ధే | సమూహ్యమితీసమ్-ఊహ్యమ్ | చిన్విత | పశుకామఐతిపశు-
 కామః | పశుమానితీపశు-మాన్ | ఏవ | భవతి || ౧౦౨ || పరిచాయ్యమితీపరి-చాయ్యమ్ |
 చిన్విత | గ్రామకామఐతిగ్రామ-కామః | గ్రామీ | ఏవ | భవతి | శ్వశానచిత్రమితీశ్వశాన-
 చితీమ్ | చిన్విత | యః | కామయేత | పితృలోకఐతిపితృ-లోకే | ఋఘ్నయామ్ | ఇతి |

పితృలోకఇతిపితృ-లోకే । ఏవ । ఋధ్నోతి । విశ్వామిత్రజమదగ్నీఇతివిశ్వామిత్ర-జమదగ్నీ
 వసీష్ఠన । అస్పర్యేతామ్ । సః । ఏతాః । జమదగ్నీః । విహవ్యాఇతివి-హవ్యాః । అపశ్యత్ ।
 తాః । ఉపేతి । అధత్త । తాభిః । వై । సః । వసిష్ఠస్య । ఇద్రియమ్ । వీర్యమ్ । అవృజ్జు । యత్ ।
 విహవ్యాఇతివి-హవ్యాః । ఉపదధాతిత్వం-దధాతి । ఇద్రియమ్ । ఏవ । తాభిః । వీర్యమ్ ।
 యజమానః । త్రాశ్యస్య । వృక్షే । హోతుః । ధిష్ఠియే । ఉపేతి । దధాతి । యజమానాయతన
 మితియజమాన-అయతనమ్ । వై ॥౧౫॥ హోతా । స్వే । ఏవ । అస్మై । అయతనవత్సా-
 యతనే । ఇద్రియమ్ । వీర్యమ్ । అవేతి । రున్తే । ద్వాదశ । ఉపేతి । దధాతి । ద్వాదశాక్షరే
 తిద్వాదశ-అక్షరా । జగతి । జాగతాః । ప్రకవః । జగత్సా । ఏవ । అస్మై । ప్రశూన్ । అవేతి ।
 రున్తే । అష్టావష్టావిత్యష్టా-అష్టై । అన్యేషు । ధిష్ఠియేషు । ఉపేతి । దధాతి । అష్టాశ్చాత్యష్టా-
 శ్చాః । ప్రకవః । ప్రశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్తే । షట్ । మూర్తారీయే । షట్ । వై । ఋతవః ।
 ఋతవః । ఖలు । వై । దేవాః । పితరః । ఋతూన్ । ఏవ । దేవాన్ । పితృన్ । ప్రీణాతి ॥౧౬॥

॥ ప్రభవతియజమానాయతనంవాఅష్టావత్యారిగ్ంశచ్చ॥౧౧॥

పవస్య । వాజసాతయఇతివాజ-సాతయే । ఇతి । అనుష్ఠుగిత్యను-స్తుక్ । ప్రతిపదితి
 ప్రతి-పత్ । భవతి । తిస్రః । అనుష్ఠుభఇత్యను-స్తుభః । చతస్రః । గాయత్రియః । యత్ ।
 తిస్రః । అనుష్ఠుభఇత్యను-స్తుభః । తస్మాత్ । అశ్వః । త్రిభిరితిత్రి-భిః । తిష్ఠన్ । తిష్ఠతి ।
 యత్ । చతస్రః । గాయత్రియః । తస్మాత్ । సర్వాన్ । చతురః । ప్రదః । ప్రతిదధితిప్రతి-
 దధత్ । పలాయతే । ప్రమా । వై । ఏషా । చన్దసామ్ । యత్ । అనుష్ఠుగిత్యను-స్తుక్ ।
 ప్రమాః । చతుష్టామితిచతుః-స్టామః । స్టామానామ్ । ప్రమాః । త్రిరాత్రఇతిత్రి-రాత్రః ।
 యజ్ఞానామ్ । ప్రమాః । అశ్వః । ప్రశూనామ్ । ప్రమేణ । ఏవ । ఏనమ్ । ప్రమతామ్ ।

గమయతి । ఏకవిగ్ంశమిత్యేక-విగ్ంశమ్ । అహా । భవతి ॥ ౧౬౫ ॥ యస్మిన్ ॥ అక్ష్య ।
 అలభ్యత ఇత్యా-లభ్యతే । ద్వాదశ । మాసాః । పంచ । ఋతపః ॥ శ్రయా । ఇమే । లోకాః ।
 అసౌ । అదిత్యః । ఏకవిగ్ంశమిత్యేక-విగ్ంశః । ఏషః ॥ ప్రణాపతిరితిధ్రువా-పతిః ॥ ప్రాణాపత్యుః
 ప్రాణా-పత్యః । అశ్వః । తమ్ । ఏవ । సాక్షాదితీస-అక్షాత్ । ఋద్ధీతి । శక్త్యయా । పృథ్వీ
 భవన్తి । అన్యదన్యదిత్యన్యత్-అన్యత్ । ఛన్దః । అన్యే । స్త్యఇత్యన్యే-అన్యే । వై । ఏతే । పశవః ।
 ఏతీ । లభ్యన్తే । ఉత । ఇవ ॥ గ్రామ్యాః । ఉత । ఇవ ॥ అరణ్యాః । యత్ । శక్త్యయా । పృథ్వీ ।
 భవన్తి । అశ్వస్య । సర్వత్వాయేతిసర్వ-త్వాయ । ప్రార్థురశ్మమితిపార్థు-రశ్మమ్ । బ్రహ్మసామ
 మితిబ్రహ్మ-సామమ్ । భవతి । రశ్మినా । వై । అశ్వః ॥ ౧౬౬ ॥ యతః । ఈశ్వరః । వై । అక్ష్య ।
 అయతః । అప్రతిష్ఠితఇత్యప్రతి-స్థితః । పరామ్ । పరాపతమితిపరా-పతమ్ । గన్త్యే । యత్
 ప్రార్థురశ్మమితిపార్థు-రశ్మమ్ ॥ బ్రహ్మసామమితిబ్రహ్మ-సామమ్ । భవతి । అశ్వస్య । యస్మై
 ధృత్యే । సజ్యతీతిసమ్-కృతి । అచ్చావాకసామమిత్యచ్చావాక-సామమ్ । భవతి । ఉభ్యస్య
 యజ్ఞఇత్యుభ్యన్న-యజ్ఞః । వై । ఏషః । యత్ । అశ్వమేధఇత్యశ్వ-మేధః । ఈ । తత్ । వేద ।
 ఇతి । ఆహుః । యది । సర్వః । వా । క్రియతే । న । వా । సర్వః । ఇతి । యత్ । సజ్యతీతిసమ్-
 కృతి । అచ్చావాకసామమిత్యచ్చావాక-సామమ్ । భవతి । అశ్వస్య । సర్వత్వాయేతిసర్వ-
 త్వాయ । పర్యాప్త్యాఇతిపరి-ఆప్త్యై । అసన్తరాయాయేత్యసన్తః-అయాయ । సర్వస్తోమతి
 సర్వ-స్తోమః । అతిరాత్రఇత్యతి-రాత్రః । ఉత్తమమిత్యుత్-తమమ్ । అహా । భవతి । సర్వస్య
 ఆప్త్యై । సర్వస్య । జిత్యే । సర్వమ్ । ఏవ । తేన । అప్నోతి । సర్వమ్ । జయతి ॥ ౧౬౭ ॥

॥ అహర్భవతివాఅశ్వోఽహర్భవతిదశచ॥౧౬౮॥

దేవాసురాస్తేనర్షవారుడ్రోఽశ్వస్యపదేవదుదేనప్రాచీమితివనోర్వారామ్యుదేవ

స్సువర్గాయయత్రాక్షాతాయచస్తశ్చితమవస్వద్వాదశ॥౧౨॥

దేవాసురాత్రాజాయంఘర్కం నైగ్రముష్టిప్రథమోదేవయతామే తద్వైచ్యసామ్యో
త్యష్టైపజ్నాశత్॥౧౩॥

దేవాసురాస్పర్వణ్యయతి॥

॥ వారిఃఓమ్ ॥

॥ తభుత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

॥ చతుర్థప్రశ్నస్సమాప్తః ॥